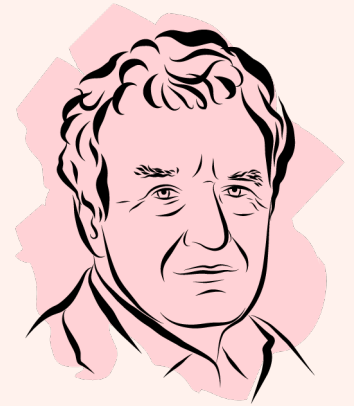

De aanhoudende gifgekte schaadt de volksgezondheid

De gifgekte viert hoogtij. Begin april besloot de Raad van State dat een lelieteler in Drenthe een ‘natuurvergunning’ moet aanvragen als hij op zijn bollenveld bestrijdingsmiddelen wil gebruiken. De boer moet aantonen dat de bescherming van zijn gewassen geen nadelige gevolgen heeft voor het nabijgelegen Natura-2000-gebied.

Dit klinkt misschien logisch maar is absurd. De bewuste middelen zijn immers al lang en breed goedgekeurd na uitgebreid getest en gewogen te zijn. Niet alleen door bedrijven als Bayer die dit soort middelen (in de media tendentieus ‘landbouwgif’ genoemd) op de markt brengen.

Ook overheden hebben daar allerlei wetenschappelijke instanties voor opgetuigd. Neem het Ctgb, het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Dat schakelt tientallen deskundigen in: chemici, toxicologen, artsen, ecologen. Mensen met kennis over moleculen, concentraties, toxiciteit. Die zijn jaren aan het studeren alvorens een bestrijdingsmiddel toestemming krijgt en produceren dan een rapport dat soms wel duizenden pagina’s beslaat (niet zelden is een busje nodig om het resultaat te vervoeren) en waarin het wemelt van de grafieken, tabellen, cijfers en argumenten.

En dan zegt zo’n Raad van State: toedeleedokie, wij hebben geen boodschap aan al die kennis en kunde, wij willen dat een boer een geheel nieuwe ‘natuurvergunning’ aanvraagt. Op die manier toont de rechterlijke macht – en dat is bepaald niet voor het eerst – geen benul te hebben van bèta-wetenschap, noch ontzag daarvoor. De Raad van State buigt voor de gifgekte.

Gif bestaat niet. Het is een onwetenschappelijk begrip. Dat wist Paracelsus (1493-1541) al. Hij stelde dat de vraag of een substantie giftig is of niet, afhangt van de dosis of concentratie. Deze aloude toxicologische wijsheid – *dosis sola facit venenum* – dreigen we te vergeten. Er heerst een heuse gifgekte, met dank aan het gedram van de milieubeweging (Pesticide Action Network, Milieudefensie), activistische wetenschappers als neuroloog Bas Bloem plus activistische politici (Laura Bromet van GroenLinks) en dito journalisten.

Natuurlijk is de ene stof giftiger dan de ander. Neem vitamine D₃. Je hebt daarvan maar 42 milligram per kilo lichaamsgewicht nodig om de helft van alle ratten te doden. Dat heet in de toxicologie LD₅₀, de lethale dosis waarbij 50 procent van de proefdieren sterft.

Zet daar tegenover glyfosaat. Een Amerikaanse jury oordeelde vorige maand weer eens dat Bayer moet betalen (twee miljard!) aan een man die denkt dat hij kanker heeft gekregen door dit onkruidbestrijdingsmiddel. Er hebben allerlei instanties naar gekeken en de overgrote meerderheid kwam tot het oordeel dat glyfosaat niet kankerverwekkend is.

Toch gaan rechters en jury’s mee in de kul. Ze weten klaarblijkelijk niet dat pesticiden een driedubbele vergroening hebben ondergaan. De middelen van nu zijn minder giftig dan die van vroeger, ze zijn effectiever waardoor hun dosis is verlaagd en dan breken ze ook nog eens sneller in de bodem af en zijn dus minder schadelijk voor de natuur.

Het meest omstreden middel, glyfosaat, is zelfs nauwelijks toxisch: gemeten in de bovengenoemde LD₅₀ minder dan één procent van vitamine D₃. Toch zijn hele horden als de dood voor glyfosaat terwijl ze elke ochtend (ik doe het al een jaar of twintig) braaf een pilletje vitamine D₃ slikken, om het gebrek aan zonlicht op onze breedtegraad te compenseren.

De overdreven angst voor chemische stoffen is niet alleen wetenschappelijk onverantwoord, het is ook slecht voor de volksgezondheid. Angst is sowieso ziekmakend (zo verhoogt het de bloeddruk) en daar komt nog bij dat de angst voor pesticiden zich vooral op groenten en fruit richt. Ging het slechts om bloemen, *soit*, jammer voor de bloemist en de Keukenhof, maar er vallen geen doden als er minder bloemen worden verkocht. Wel als er minder groenten en fruit worden gegeten.

Ieder mens zou eigenlijk minstens 200 gram groenten en minstens 200 gram fruit per dag moeten eten. Nederland haalt dat bij lange na niet. Worden wij, opgestookt door actiegroepen en de media, zo bang voor ‘landbouwgif’ dat we minder groenten en fruit eten, dan is het nadeel voor de volksgezondheid on-eindig veel groter dan het voordeel van een ietsiepietsie minder pesticiden in het lijf. Als dat al gevaarlijk zou zijn.

Vitamine D₃, dat is pas giftig. Neemt u ook elke ochtend een pilletje?